

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

О. М. ТРУБІЦИНА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ**

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН»

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (предметною спеціальністю
014.021 Англійська мова та зарубіжна література)»**

МОДУЛЬ 2

ОДЕСА - 2024

УДК:378.169.14+20

Друкується за рішенням Вченої Ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол засідання № 3. від 24.10. 2024 р.).

Трубіцина О.М.

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальність 014 предметна спеціальність 014.021 Англійська мова та зарубіжна література. Модуль 2. Одеса. Університет Ушинського, 2024. 66 с.

Рецензенти:

Р. Ю. Мартинова, доктор педагогічних наук, професор кафедри західних і східних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Т. М. Картель, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Одеської державної академії будівництва та архітектури .

Методичні рекомендації призначені для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (предметною спеціальністю 014.021 Англійська мова та зарубіжна література)» Навчальне видання містить тематику практичних занять, питання для обговорення та завдання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести для самоконтроля, тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань, запропоновано питання для складання екзамену, список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	9
Теми та плани практичних занять.....	10
Зміст і форми самостійної роботи студентів з дисципліни.....	12
Індивідуальні навчально-дослідні завдання.....	13
Організація навчальної роботи за змістовими модулями.....	14
Змістовий модуль 2.....	14
Тема 6. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої іншомовної освіти в Україні. Сучасний стан викладання іноземної мови	14
Тема 7. Методика викладання іноземних мови як наука. Завдання, предмет та об'єкт дослідження методики викладання іноземних мов у ЗВО.....	20
Тема 8. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у говорінні та аудіюванні.....	22
Тема 9. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у письмі.....	30
Тема 10. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у читанні.....	45
Зразок модульної контрольної роботи	48
Орієнтовані питання до екзамену.....	60
Рекоменовані джерела інформації.....	62

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: професійно зорієнтувати всі набуті студентами знання та вміння на процес навчання іноземної мови та методики її викладання, подальший розвиток методичної компетенції, поглиблення і систематизація знань, умінь та навичок студентів у галузі методики викладання англійської мови у закладах вищої освіти.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» студенти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Методика викладання основної іноземної мови», «Педагогіка», «Психологія», «Практика усного та писемного мовлення(основна іноземна мова)», «Лінгвокраїнознавство(основна іноземна мова)», «Історія основної іноземної мови», «Стилістика(основна іноземна мова)», «Теоретична граматики(основна іноземна мова)», «Методика викладання фахових дисциплін» тощо.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН-1 Демонструвати вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.

ПРН-3 Розуміти різноманітності культурних контекстів, ефективно вирішувати завдання педагогічної діяльності у взаємодії із суб'єктами освітнього процесу, які представляють різні культури.

ПРН-4 Формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, обирати найкращі практики для їх вирішення, генерувати нові ідеї.

ПРН-5 Діяти ефективно та відповідально у професійної діяльності, демонструвати лідерські якості.

ПРН-6 Демонструвати вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо; модифікувати, редагувати, комбінувати наявні цифрові освітні ресурси, за потреби створювати нові освітні цифрові ресурси.

ПРН-8 Планувати та проводити навчальні заняття різних типів та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням вікових, індивідуальних, психологічних та національних особливостей і потреб здобувачів освіти, зокрема особливих потреб в умовах інклюзивного навчання.

ПРН-9 Добирати інструменти оцінювання та здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання із застосуванням методів, що відповідають цілям оцінювання, змісту і характеру навчальної дисципліни.

ПРН-11 Використовувати знання з методики викладання англійської мови і зарубіжної літератури у викладанні дисциплін предметної галузі, формувати у здобувачів освіти предметні компетентності, застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів.

ПРН-12 Прогнозувати труднощі засвоєння здобувачами освіти мовного й мовленнєвого матеріалу та оволодіння мовленнєвою діяльністю, добирати пропедевтичні завдання для їх запобігання, визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання.

ПРН-15 Аналізувати та оцінювати мовний / мовленнєвий та літературний матеріали в освітньому процесі та адаптувати їх до конкретного освітнянського контексту, створювати навчально-методичне забезпечення для проведення занять з англійської мови і зарубіжної літератури.

ПРН-18 Добирати та адаптувати сучасні, ефективні та інноваційні методики і технології навчання, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни.

ПРН-19 Здійснювати моніторинг власної професійно-педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та обирати ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ПРН-20 Організовувати та забезпечувати виховний процес, планувати і здійснювати роботу класного керівника / куратора академічної групи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має

знати:

- основні характеристики системи навчання іноземних мов в Україні та основний зміст загальної середньої освіти з навчальної дисципліни «Іноземна мова»;
- основні поняття методики викладання англійської мови у викладанні дисциплін предметної галузі у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах.;

- мовний/мовленнєвий матеріал з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, кваліфікаційні вимоги до вчителя іноземних мов;
- сучасні концепції, програми, завдання, зміст, традиційні та інноваційні методи, форми, засоби, технології організації навчання/викладання дисциплін предметної галузі у загальноосвітніх закладах та закладах вищої та професійної освіти;
- основні форми, види і способи контролю і оцінювання рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності та її складників: мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей;
- необхідний інструментарій сучасних інформаційних технологій для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності.

вміти:

- оперувати базовими категоріями та поняттями курсу;
- кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, методи, прийоми і засоби навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності (комунікативнонавчальна функція вчителя іноземної мови);
- використовувати англійськомовну та українськомовну спеціальну термінологію в галузі лінгвістики та літературознавства.
- аналізувати свою професійну діяльність і навчальну діяльність учнів, добирати підручники та посібники, прогнозувати труднощі засвоєння учнями мовного / мовленнєвого матеріалу та оволодіння мовленнєвою діяльністю, аналізувати та узагальнювати досвід інших вчителів у галузі навчання іноземних мов, здійснювати експертну оцінку сучасних підручників і навчально-методичних комплексів з іноземних мов (гностична функція вчителя іноземної мови);
 - планувати і творчо конструювати навчально-виховний процес у цілому і процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей ступеня навчання; планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, здійснювати у комплексі різні види індивідуалізації навчання іноземних мов (конструктивно-плануюча функція вчителя іноземної мови);
 - реалізовувати плани (поурочні, серії уроків, позакласних заходів) з урахуванням особливостей ступеня навчання, творчо розв'язувати методичні завдання у процесі

навчання і виховання з урахуванням провідних характеристик учнів певного навчального закладу, вносити до планів методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату, виходячи з цілей навчання іноземної мови в конкретному типі навчального закладу (організаторська функція вчителя іноземної мови).

- ідентифікувати, аналізувати, порівнювати і характеризувати сучасні концепції, програми, завдання, зміст, традиційні та інноваційні методи, форми, засоби, технології організації навчання/викладання дисциплін предметної галузі у загальноосвітніх закладах та закладах вищої та професійної освіти.
- аналізувати й структурувати мовний/мовленнєвий та літературний матеріал з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в галузі методики викладання англійської мови та в організації і забезпеченні освітнього процесу з навчання/викладання англійської мови у старшій школі та закладах освіти різних рівнів акредитації, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
- працювати в команді, обирати відповідну форму спілкування
- збирати та аналізувати інформацію з різних джерел, критично її оцінювати; вирішувати завдання з використанням інформаційних і комунікаційних технологій **й опанувати такі компетентності:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; ефективно вирішувати завдання педагогічної діяльності під час позитивної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу-представниками різних культур.

ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 05. Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності.

ЗК 06. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 02. Здатність планувати та проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти, зокрема їхніх особливих освітніх потреб в умовах інклюзивного навчання.

СК 03. Здатність розробляти критерії, обирати інструменти оцінювання та здійснювати об'єктивне оцінювання та моніторинг результатів навчання на засадах компетентнісного підходу.

СК 05. Здатність користуватися набутою системою знань з методики викладання англійської мови і зарубіжної літератури, інтегрувати їх зі знаннями інших дисциплін, оперувати спеціальною термінологією та використовувати фахові знання для формування у здобувачів ключових компетентностей, що відповідають їхньому освітньому рівню та освітнім потребам.

СК 06. Здатність аналізувати навчальну діяльність здобувачів освіти, прогнозувати труднощі засвоєння здобувачами освіти мовного / мовленнєвого матеріалу та оволодіння мовленнєвою діяльністю й проєктувати індивідуальний освітній маршрут здобувача.

СК 09. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу в освітньому процесі з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів з метою розробки навчально-методичних матеріалів з навчальних предметів / дисциплін.

СК 12. Здатність організовувати процес навчання / викладання англійської мови і зарубіжної літератури з використанням сучасних інноваційних методів, прийомів та технологій.

СК 13. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної професійно-педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

СК 14. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти, а також різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності, позаурочної, позакласної та позааудиторної роботи зі здобувачами, використовуючи здоров'язбережувальні технології, виконувати обов'язки класного керівника/куратора академічної групи.

Організація навчальної роботи за змістовим модулем

Навчальна дисципліна «Методика викладання фахових дисциплін (профільна старша школа)» розрахована на 90 годин (3 кредита) для здобувачів вищої вищої освіти за другим

(магістерським) рівнем спеціальності 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.021 Англійська мова та зарубіжна література. Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін», навчальний матеріал структуровано в один модуль.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усне опитування, модульна контрольна робота, індивідуальні навчально-дослідні завдання (доповідь) екзамен.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 2. Методика викладання іноземної мови у вищій школі як наука, її структурні компоненти та сучасні тенденції її розвитку. Методичні основи навчання іншомовних видів мовленнєвої діяльності у ЗВО.

ТЕМА 6. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої іншомовної освіти в Україні. Принципи вищої освіти України. Сучасні методичні тенденції щодо організації викладання англійської мови у вищій школі. Поняття і види педагогічних концепцій навчання іноземної мови, аналіз сучасних педагогічних концепцій.

ТЕМА 7. Методика викладання іноземних мов як наука. Завдання, предмет та об'єкт дослідження методики викладання іноземних мов. Вимоги до кваліфікації викладача іноземної мови у ЗВО. Специфічні методи дослідження в галузі викладання іноземної мови у ЗВО. Організація процесу викладання іноземної мови у вищому навчальному закладі.

Тема 8. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у говорінні та аудіюванні.

Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості говоріння. Цілі та зміст навчання іншомовного говоріння у ЗВО . Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в говорінні, та етапи формування такої компетенції. Система вправ для формування мовленнєвої компетенції в монологічному мовленні. Система вправ для формування мовленнєвої компетенції в діалогічному мовленні.

Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості аудіювання. Цілі та зміст навчання аудіювання

у ЗВО. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні та етапи формування такої компетенції. Система підготовчих вправ. Система вправ для розвитку вмінь аудіювання як виду мовленнєвої діяльності (діяльнісні вправи).

Тема 9. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у письмі.

Письмо як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості письма. Цілі та зміст навчання англomовного письма у ЗВО. Основні характеристики методу навчання англomовного письма у ЗВО. Загальна характеристика вправ для розвитку техніки письма. Вправи для подолання орфографічних, лексичних, граматичних/синтаксичних, пунктуаційних труднощів письма. Загальна характеристика вправ для навчання письма як виду мовленнєвої діяльності. Авторська методика навчання креативного письма О.Б. Тарнопольського.

Тема 10. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у читанні.

Читання як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості читання. Цілі та зміст навчання іншомовного читання у ЗВО. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в читанні та етапи формування такої компетенції. Система вправ для розвитку техніки читання. Система вправ для розвитку вмінь читання як виду мовленнєвої діяльності.

ТЕМИ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

II СЕМЕСТР			
Змістовий модуль 1. Методика викладання іноземної мови у вищій школі як наука, її структурні компоненти та сучасні тенденції її розвитку.			
6	<i>Семінар-практикум:</i> Тема 6. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої іншомовної освіти в Україні. Принципи вищої освіти України. Сучасні методичні тенденції щодо організації викладання англійської мови у вищій школі. Поняття і види педагогічних концепцій навчання іноземної мови, аналіз сучасних педагогічних концепцій.	2	2

7	<i>Семінар-практикум:</i> Тема 7. Методика викладання іноземних мов як наука. Завдання, предмет та об'єкт дослідження методики викладання іноземних мов. Вимоги до кваліфікації викладача іноземної мови у ЗВО. Специфічні методи дослідження в галузі викладання іноземної мови у ЗВО.	4	1
8	<i>Вирішення практичних завдань:</i> Тема 8. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у говорінні та аудіюванні. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості говоріння та аудіювання. Цілі та зміст навчання іншомовного говоріння та аудіювання. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Система вправ.	6	1
9	<i>Вирішення практичних завдань:</i> Тема 9. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у письмі. Письмо як вид мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості письма. Цілі та зміст навчання англomовного письма у ЗВО.	4	
10	<i>Вирішення практичних завдань:</i> Тема 10. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у читанні. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в читанні та етапи формування такої компетенції. Система вправ для розвитку техніки читання. Система вправ для розвитку вмінь читання як виду мовленнєвої діяльності.	4	2
	<i>Всього за II семестр</i>	20	6
	<i>Усього годин за курс</i>	40	12

ЗМІСТ І ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		Форма Контролю
		Денна форма	Заочна форма	
II СЕМЕСТР				
1	Методи, форми і засоби управління творчою мовленнєвою діяльністю студентів на практичних заняттях. з теоретичних курсів вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі. Методика читання лекцій, проведення практичних і семінарських занять з іноземної мови. Лекція як організаційна форма навчання студентів вищих навчальних закладів. Роль, місце і значення лекції у вищій школі. Зміст і структура лекції.	15	20	Усне опитування
2	Організаційно-методичне забезпечення навчального процесу. Навчальна, методична, наукова, виховна та організаційна робота викладача іноземної мови.	8	10	Усне опитування
3	Організація контролю навчальних досягнень студентів з іноземної мови. Методика оцінювання знань, умінь і навичок. Етапи, види і форми контролю знань, навичок і умінь в процесі викладання іноземної мови у вищому навчальному закладі.	7	10	Усне опитування
4	Методика навчання техніки письма (система вправ) Методика навчання практичного та академічного письма.	10	15	Тестування
5	Сучасні концепції викладання іноземних мов у вітчизняній і зарубіжній методиці. Концепція літературної освіти в Україні.	10	15	Усне опитування
Усього годин за II семестр		50	70	

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ПРОЕКТ, ДОПОВІДЬ)

№ з/п	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	1 семестр		
1	Проект. Роль елективних курсів у профільному навчанні іноземної мови учнів старшої школи. Профільне навчання іноземної мови у старшій школі – нагальна соціальна потреба.	10	10
	2 семестр		
2	Доповідь за темою	10	10
	Усього	20	20

Теми доповіді

1. Сучасні підходи до навчання іноземних мов у вищій школі.
2. Інновації у вищій освіті. Сучасні технології у викладанні іноземних мов у ЗВО.
3. Огляд дисертаційних досліджень з проблеми навчання говоріння студентів мовних/немовних ЗВО.
4. Огляд дисертаційних досліджень з проблеми навчання аудіювання студентів мовних/немовних ЗВО.
5. Огляд дисертаційних досліджень з проблеми навчання письма студентів мовних/немовних ЗВО.
6. Огляд дисертаційних досліджень з проблеми навчання читання студентів мовних/немовних ЗВО.
7. Огляд дисертаційних досліджень з проблеми навчання аспектам мови студентів мовних/немовних ЗВО.
8. Методика укладання мовного портфоліо в мовному/немовному ЗВО .
9. Шляхи оптимізації самостійної роботи студентів у навчанні іноземних мов.
10. Ретроспективний аналіз використання методу проектів у навчанні іноземних мов у мовних/немовних ЗВО .
11. Технологія автономного вивчення іноземної мови у ЗВО.
12. Аналіз сучасних підручників для навчання англійської мови в мовних/немовних ЗВО.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція (інтерактивна лекція, проблемна лекція, лекція-візуалізація, бінарна лекція із залученням студентів); семінари (семінар-розгорнута бесіда за попередньо визначеними питаннями, семінар-дискусія, семінар-обговорення рефератів); дискусія (мозковий штурм, круглий стіл, міжгрупове (панельне) обговорення, форум-обговорення, дебати та ін.); метод кооперативного навчання; самостійна робота студентів з науково-теоретичними джерелами й виконання індивідуальних навчальних та творчих завдань.

Організація навчальної роботи за змістовими модулями

Змістовий модуль 2. Методика викладання іноземної мови у вищій школі як наука, її структурні компоненти та сучасні тенденції її розвитку. Методичні основи навчання іншомовних видів мовленнєвої діяльності у ЗВО

Тема 6. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої іншомовної освіти в Україні. Сучасний стан викладання іноземної мови

Мета: ознайомити студентів із особливостями викладання іноземної мови на сучасному етапі; розкрити сутність програм викладання даних програм викладання та умови успішної організації процесу їх викладання; ознайомити студентів із різними типами роботи викладача іноземної мови (навчальна, методична, наукова, виховна та організаційна); розкрити етапи, види і форми контролю знань.

План обговорення

1. Сучасний стан викладання іноземної мови у вищій школі.
2. Принципи вищої освіти України.
3. Аналіз чинних програм викладання іноземних мов у вищій школі
4. Організація процесу викладання іноземної мови у вищій школі.
5. Навчальна, методична, наукова, виховна та організаційна робота викладача іноземної мови.
6. Етапи, види і форми контролю знань, навичок і умінь в процесі викладання ІМ у вищій школі.

Тест для самоконтроля:

Особистісно-орієнтоване навчання та виховання у рамках навчального процесу трансформується в:

- А) компетентнісний підхід
- Б) діяльнісний підхід
- В) особистісно-орієнтований

2. Метою навчання іноземної мови та світової літератури в вищій школі на сучасному етапі є:

- А) оволодіння студента діяльнісними компетенціями
- Б) набуття досвіду та навиків викладацької діяльності
- В) оволодіння студентами комунікативними компетенціями

3. Навчальні програми викладання іноземної мови та світової літератури у Зкладах вищої освіти передбачають такі види навчання:

- А) студенто-центроване
- Б) проблемно-орієнтоване
- В) дистанційне
- Г) самонавчання

4. Кінцевою метою навчальних програм є:

- А) вчителі англійської мови та літератури, які володіють необхідними знаннями інноваційного характеру
- Б) вчителі англійської мови та літератури, що володіють уміннями їх застосовувати на практиці та здатністю вирішувати складні завдання та у процесі навчання англійської мови і виховання учнів
- В) вчителі англійської мови та літератури, які володіють комунікативними навиками та вміють контролювати навчальний процес
- Г) вчителі англійської мови та світової літератури, які вправно володіють іноземною мовою та здатні вирішувати складні завдання під час навчального процесу

5. Актуальні програми викладання іноземної мови та світової літератури у ВНЗ передбачають набуття студентами наступних компетентностей:

- А) лінгвістичну
- Б) комунікативну
- В) соціальну

Г) інтегральну

6. Соціальна компетенція являє собою:

А) соціокультурну, соціолінгвістичну та професійну складові, які сприяють реалізації основної мети сучасної освіти, коли іноземна мова постає засобом соціокультурного розвитку особистості, збагачення знаннями нової культури

Б) система внутрішньо засвоєних комунікантом знань щодо функціонування іноземної мови, що виявляється у їх використанні в мовленнєвій діяльності

В) володіння властивими кожному висловлюванню правилами, що підпорядковуються загальним правилам граматики, забезпечуючи здатність індивіда використовувати мову в процесі комунікації

7. Лінгвістична компетенція являє собою:

А) соціокультурну, соціолінгвістичну та професійну складові, які сприяють реалізації основної мети сучасної освіти, коли іноземна мова постає засобом соціокультурного розвитку особистості, збагачення знаннями нової культури

Б) система внутрішньо засвоєних комунікантом знань щодо функціонування іноземної мови, що виявляється у їх використанні в мовленнєвій діяльності

В) володіння властивими кожному висловлюванню правилами, що підпорядковуються загальним правилам граматики, забезпечуючи здатність індивіда використовувати мову в процесі комунікації

8. Комунікативна компетенція являє собою:

А) соціокультурну, соціолінгвістичну та професійну складові, які сприяють реалізації основної мети сучасної освіти, коли іноземна мова постає засобом соціокультурного розвитку особистості, збагачення знаннями нової культури

Б) система внутрішньо засвоєних комунікантом знань щодо функціонування іноземної мови, що виявляється у їх використанні в мовленнєвій діяльності

В) володіння властивими кожному висловлюванню правилами, що підпорядковуються загальним правилам граматики, забезпечуючи здатність індивіда використовувати мову в процесі комунікації

9. Планування – це:

А) діяльність, пов'язана з постановкою цілей (задач)

Б) рівномірний розподіл енергії та часу спрямований на досягнення певних цілей (задач)

В) оптимальний розподіл ресурсів для досягнення поставлених цілей

10. Процес планування передбачає:

А). постановку цілей і задач

Б) розробку стратегій їх досягнення та складання відповідних програм, знаходження та

створення необхідних засобів та ресурсів для реалізації планів

В) імплементацію, керування та контроль за виконанням планів (програм)

11. Складовими навчального процесу є:

А) заняття

Б) модуль

В) оцінювання

Г) курс

Д) етап

12. Які компоненти повинен включати в себе хороший план заняття?

А). тема заняття, період часу, характеристика студентів

Б) цілі заняття, навчальні матеріали

В) етапи заняття, методи навчання

Г) тестування та оцінювання

13. Планування здійснюється за схемою:

А) типова програма, навчальний план вищого навчального закладу, навчальна програма для усіх напрямків підготовки закладу, робоча навчальна програма кредитного модуля, план заняття

Б).план заняття, типова програма, навчальний план вищого навчального закладу, навчальна програма для усіх напрямків підготовки закладу, робоча навчальна програма кредитного модуля

В) робоча навчальна програма, типова програма, навчальний план вищого навчального закладу, навчальна програма для усіх напрямків підготовки закладу, план заняття

14. Які види робіт виконує викладач іноземної мови та світової літератури?

А) Виховну

Б) Складову

В) Іноземну

Г) Наукову

15. Хто автори цих слів: «У вихованні все повинно базуватися на особі вихователя» та «Виховання – велика справа: вона вирішує долю людини»?

А) Коцюбинський

Б) Ушинський

В) Белінський

Г) Ярцева

16. З яких компонентів складається комунікативно-навчальна робота викладача іноземної мови та світової літератури?

- А) Інформаційного
- Б) Світову
- В) Контрольно-коригуючого
- Г) Мотиваційно-стимулюючого

17. З яких компонентів складається *виховна робота* викладача іноземної мови та світової літератури?

- А) виховання громадянських якостей
- Б) моральної культури
- В) самовиховання
- Г) методична

18. З яких компонентів складається *розвивальна робота* викладача іноземної мови та світової літератури?

- А) Прогнозування
- Б) Розвиток розумових здібностей
- В) Розвиток конструктивної сфери
- Г) Розвиток емоційної сфери

19. З яких компонентів складається *гностична робота* викладача іноземної мови та світової літератури?

- А) прогнозування труднощів у засвоєнні матеріалу
- Б) розвивальна
- В) комунікативна
- Г) аналіз своєї професійної діяльності

20. З яких компонентів складається *конструктивно-планувальна робота* викладача іноземної мови та світової літератури?

- А) Наукове планування
- Б) планування навчально-виховного процесу
- В) урахування особливостей ступеня навчання учнів
- Г) планування навчально-комунікативною діяльністю учнів

21. Які існують види контролю знань з ІМ та світової літератури?

- А) Рубіжний контроль
- Б) Підсумковий контроль
- В) Планувальний контроль
- Г) Поточний контроль

22. Яким може бути контроль за формою організації ?

- А) Анонімним

Б) Індивідуальним

В) Фронтальним

Г) Груповим

23. Окрім тесування для контролю та оцінювання знань з ІМ та світової літератури використовують:

А) Залік

Б) Колоквіум

В) Екзамен

Г) Контроль

24. Які бувають лінгводидактичні тести?

А) загальні

Б) стандартизовані

В) нестандартизовані.

Г) суміжні

25. З яких компонентів складається *наукова робота* викладача іноземної мови та світової літератури?

А) науково-дослідна діяльність

Б) Творчий пошук

В) навчально-виховний процес

Г) педагогічне дослідження

Рекомендована література:

1. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

2. І. Ю. Гусленко. Конспект лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземних мов»: для студентів 5 курсу ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спец. 035 Філологія (Переклад) Харків : Вид-во НУА, 2018. 64 с.

3. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. Педагогічна преса, 2003.

4. Ніколаєва Т. М. Психологічні особливості роботи викладача англійської мови як другої іноземної з використанням платформи zoom у вищих навчальних закладах України в умовах дистанційного навчання.

<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-084-1-22>

5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.

Тема 7. Методика викладання іноземних мов як наука. Предмет, завдання, основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі

Мета: визначення актуальних проблем, пов'язаних з методикою викладання у вищій школі в умовах сучасного розвитку суспільства та шляхів розв'язання; формування досвіду аналізу та розв'язання педагогічних проблем, що виникають у педагогічній діяльності викладача вищого навчального закладу; відбір і систематизація форм, методів і прийомів організації навчально-виховної діяльності у вищому навчальному закладі.

План обговорення

1. Які із завдань методики викладання у вищій школі, на ваш погляд, є найважливішими? Обґрунтуйте свій вибір. Специфічні методи дослідження в галузі викладання іноземної мови у ЗВО.
2. Які прийоми використовують викладачі, що читають у вас лекції, для підсилення їх ефективності?
3. Якими прийомами можна підсилити метод демонстрації?
4. Поясніть взаємозв'язок і взаємозалежність між категоріями: знання, уміння, навички в контексті методики викладання у вищій школі.
5. За яких умов знання стають фундаментом умінь?
6. Поясніть взаємозв'язок і взаємозалежність між категоріями: уміння та здібності з позицій структури особистості.
7. Назвіть серед актуальних проблем методики викладання у вищій школі найактуальніші на сучасному етапі розвитку суспільства.
8. При яких умовах методика викладання забезпечує глибину знань?
9. Вимоги до кваліфікації викладача іноземної мови у ЗВО. Специфічні методи дослідження в галузі викладання іноземної мови у ЗВО.

Питання для самоконтролю:

- 1) Чому методика навчання іноземних мов є наукою? У чому полягає її специфіка?
- 2) Що є предметом та об'єктом методики навчання іноземних мов?
- 3) В чому полягають завдання курсу методики?
- 4) Які основні принципи навчання іноземних мов?
- 5) Що є методом, прийомом, способом та засобом навчання іноземних мов?
- 6) Що досліджує методика як наука, і чому її вважають комплексною наукою?

7) З якими науками пов'язана методика навчання іноземних мов? Як вона використовує їх досягнення?

8) Які методи дослідження використовує методика навчання іноземних мов.

Рекомендована література:

1. Дубасенюк О. А. Методика викладання педагогіки: курс лекцій / О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 328 с.
2. Мистецтво бути викладачем: Практ. посібн. /А. Брінклі, Б. Дантес, С. Флемм, С. Флемінг, Ч. Форсі, Е. Ротшильд / За ред. О. С. Сидоренка. К.: Навчально методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент- освіти в Україні», 2003. 144 с.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. М. Нагаєв. К. : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
4. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навчальний посібник для вищих навчальних закладів/ В.А. Семиченко. Київ: Вища школа, 2004. 335с.
5. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи в запитаннях і відповідях: Навчальний посібник / Т. І. Туркот. К.: Кондор, 2011. 516 с.

Тема 8. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у говорінні та аудіюванні.

Тема: «Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у говорінні» .

Мета: Сформувати методичні вміння для навчання формування іншомовної компетенції в говорінні.

План обговорення.

1. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в говорінні, та етапи формування такої компетенції.
2. Особливості вправ для формування мовленнєвої компетенції в монологічному мовленні. Вправи для опрацювання мікромонологів.
3. Система вправ для навчання цілісних діалогів, що складаються з різних за комунікативними функціями мовленнєвих актів (просунутий та завершальний етап навчання у ЗВО).
4. Психологічні та лінгвістичні особливості навчання монологічному мовленню.

Практичні завдання.

- а) Які цілі формування мовленнєвої компетенції в говорінні у ЗВО сформульовані у чинних підручниках?
- б) Формування іншомовної компетенції у говорінні це –
- в) Розробіть систему вправ для навчання цілісних діалогів, з різними за комунікативними функціями мовленнєвими актами на
 - ✓ Просунутому етапі
 - ✓ Завершальному етапі

Підготуйте завдання у вигляді презентації.

Рекомендована література

1. Єременко Т.Є., Трубіцина О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення: навч. посібник. Одеса. 2010. 98 с.
1. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
2. Трубіцина О.М., Єременко Т.Є. Навчальний посібник. «Навчання монологічного мовлення англійською мовою» з навчальної дисципліни «Методика навчання основної іноземної мови» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). Одеса. Університет Ушинського, 2023. с.170.
3. Складенко Н.К. Типологія вправ для навчання ділового спілкування та сучасні вимоги до них. // Навчання ділової англійської мови у Східній Європі: для чого та як? Міжнародна наукова конференція. Тези доповідей. Дніпропетровськ.: 2004. С.23-25.

Тема 8 . Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності в аудіюванні.

Мета: Оволодіти методичними вміннями, необхідними для навчання формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні.

План обговорення.

1. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні та етапи формування такої компетенції.

2. Система вправ для розвитку вмінь аудіювання як виду мовленнєвої діяльності (діяльнісні вправи).

Практичні завдання.

1. Дайте визначення понять:

- a) Фактор мовленнєвих навичок .
- b) Фактор умінь.
- c) Фактор залежності аудіювання від індивідуальних та вікових особливостей.
- d) Фактор умов сприйняття.

Умови сприйняття дуже різноманітні, це:

I. Темп мовлення

II. Розмір та кількість пауз

III. Обсяг повідомлення

IV. Кількість пред'явлень аудіо матеріалів.

V. Надлишковість аудіо матеріалів

V. Типи аудіо матеріалів

Поверхового типу, аудіо тексти-характеристики вони викликають більше труднощів , ніж аудіювання повідомлень, розповідей або описів.

VII. Наявність штампів(це різні клішовані вислови, будь які висловлювання, що використовують як єдине ціле, лексична одиниця)

VIII. Наявність опор.(опори можуть належити до будь-якого з аналізаторів або органів почуття: зору, слуху, дотику, навіть нюху або смаку.)

IX. Джерела мовлення.(живе мовлення та фільми, аудіо записи- тут не має ані живого контакту між мовцем та слухачем , ані відеоряду, який підкріплює звукоряд ...)

X. Шуми та відстань при аудіюванні (шум машин, топа; відстань між співрозмовниками).

- e) Фактор потенційного словникового запасу.
- f) Етапи формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні.

Доповніть:

1. Початковий етап...
2. Основний етап...
3. Просунутий етап...

2. Підготуйте презентацію з системою вправ для розвитку вмінь аудіювання.

Питання для самоконтроля

1. Що таке аудіювання та в чому його особливості?
2. Як слід розвивати механізм передбачення структури речень та смислу всього висловлювання по перших сприйняттях мовних сигналах (смислу початкових фраз)?
3. Які є рівні розуміння тексту при аудіюванні?
4. В чому сутність установчого етапу при роботі над текстом для аудіювання?
5. Як можна збільшити кількість текстів для аудіювання і в такий спосіб зробити вправи на аудіювання текстів частішими?

Тест

До провідних факторів, які впливають на формування мовленнєвої компетенції в говорінні відносяться

5 баллов

- A. Фактор варіативності мовлення і мовленнєвих засобів
- B. Фактор вмінь
- C. Фактор мовленнєвих навичок
- D. Фактор сфер усного спілкування
- E. Фактор сфер невербального спілкування
- F. Фактор форми мовлення
- G. Фактор підготовленості неспідготовленості мовлення

Формування мовленнєвої компетенції складається із

1 балл

- A. 5 етапів
- B. 2 етапів

- С. 6 етапів
- Д. 7 етапів
- Е. 3 етапів

Встановіть відповідність між етапом формування мовленнєвої компетенції та його змістом.

3 балла

А. 1-2 місяці. У ВНЗ він потрібен для навчання говоріння.

Його мета – запуск мовленнєвого механізму.

В. продовжується до кінця навчання – 1,5 - 2 роки, включаючи магістратуру.

Мета - остаточне удосконалення, «шліфування» мовленнєвої компетенції в говорінні під час спілкування у найскладніших ситуаціях

С. може продовжуватися два-два з половиною роки. Мета етапу - забезпечення володіння діалогічним та монологічним усним мовленням без будь-яких помітних обмежень у плані мовною та мовленнєвого матеріалу, ситуацій та тематики спілкування (за винятком суто професійних та спеціальних тем, які не стосуються до професії майбутнього випускника).

- Початковий
- Основний
- Просунутий

Вправи для розвитку вмінь аудіювання як виду мовленнєвої діяльності доцільно називати

1 балл

- А. Операційними
- В. Технічними
- С. Механічними
- Д. Діяльнісними

Вправи які розвивають техніку аудіювання називаються

1 балл

- А. Операційними
- В. Технічними
- С. Механічними
- Д. Діяльнісними

Основна відмінність діяльнісних вправ від операційних полягає в тому

1 балл

- A. що слухання проходить у 4 етапи
- B. що слухання проводиться для того, щоб на основі почутого зробити те, що виходить за межі самого аудіювання
- C. що слухання проводиться з метою актуалізації певних знань

Вмотивованість вправ аудіювання як правило забезпечується за рахунок

1 балл

- A. Вибору матеріалу для аудіювання
- B. Підготовчою роботою до прослуховування
- C. Необхідністю виконання якоїсь подальшої діяльності на основі почутого

Розуміння аудіотекстів у комунікації потребує їх

1 балл

- A. Синтезу
- B. Аналізу
- C. Індукції
- D. Дедукції

Які вправи найчастіше проводяться на матеріалі досить тривалих аудіотекстів (більше хвилини звучання)?

1 балл

- A. Операційні
- B. Технічні
- C. Механічні
- D. Діяльнісні

Чи можливе використання мікроаудіотекстів у діяльнісних вправах?

1 балл

- A. Так
- B. Ні

Які вправи можуть виконуватися індивідуально, фронтально, в парах та малих групах?

1 балл

- A. Тільки операційні
- B. Механічні та Діяльнісні
- C. Технічні та Операційні
- D. Не має правильної відповіді

Що з переліченого НЕ Є способами організації вправ на аудіювання?

3 балла

- A. Фронтальні
- B. Індивідуальні
- C. Перехідні
- D. Пост-фронтальні
- E. Механічні
- F. Парні
- G. Групові
- H. Тематичні

Структура роботи при виконанні діяльнісних вправ складається з

1 балл

- A. Передслухання, слухання
- B. Передслухання, постслухання
- C. Слухання, обговорення, висновків
- D. Передслухання, слухання, післяслухання
- E. Передслухання, постслухання, післяслухання

Дозволяє створити базу для розуміння через прогнозування того, що буде почуто

1 балл

- A. Передслухання
- B. Слухання
- C. Постслухання
- D. Обговорення
- E. Післяслухання

Етап, який дає студентам можливість упевнитися в правильності свого розуміння та на його основі розвивати інші види мовленнєвої діяльності

1 балл

- A. Передслухання
- B. Слухання
- C. Постслухання
- D. Обговорення
- E. Післяслухання

Наприклад, якщо планується прослухування аудіотексту - інтерв'ю з відомою людиною (співачом, актором, політиком тощо), - то на стадії _____ проводиться бесіда про цю людину.

1 балл

- A. передслухання
- B. постслухання
- C. слухання
- D. післяслухання
- E. обговорення

Навіщо у процесі роботи із аудіо текстом велика частина часу відводиться обговоренню?

1 балл

- A. Задля розвитку мовленнєвих умінь студентів
- B. Задля розвитку слухових та мовленнєвих умінь студентів
- C. Задля розвитку вмінь спрогнозувати зміст аудіо тексту
- D. Не має правильної відповіді

Метод розігрування інтерв'ю можливо застосувати на стадії

1 баллов

- A. Передслухання
- B. Слухання
- C. Постслухання
- D. Післяслухання
- E. Обговорення

Перше прослуховування тексту має наметі

1 балл

- A. його глобальне розуміння
- B. його детальне розуміння
- C. його передчасне розуміння

До вправ для навчання цілісних діалогів відносяться

1 балл

- A. загальногрупової дискусії, полілог-обговорення, декламація
- B. полілог-обговорення, загальногрупової дискусії, написання листа
- C. полілог-обговорення, групової проектною роботою, загальногрупової дискусії.

Система вправ для навчання монологічного мовлення за структурою, побудовою та багатьма характеристиками збігається із системою вправ для навчання

1 балл

- A. письмового мовлення
- B. слухового мовлення
- C. діалогічного мовлення
- D. ритмічного мовлення

Вправи на навчання монологічного мовлення бувають

3 балла

- A. Легкі
- B. Прості
- C. З ускладненим компонентом
- D. Рольові
- E. вмотивованими
- F. З або без опори

Причини, які вимагають створення окремої системи вправ для навчання монологічного мовлення, пов'язані з такими обставинами:

1 балл

- A. Тенденцією до скорочення мовних засобів
- B. Тенденцією до збільшення мовних засобів
- C. Із мовними та психологічними особливостями

- D. Колективний характер вправ
- E. Необхідністю навчання підготовленого та не підготовленого мовлення

Формування іншомовної компетенції у говорінні передбачає

1 балл

- A. здатність людини до здійсненні діалогічного спілкування
- B. опору на сформовану мовну компетенцію і паралельне формування соціокультурної компетенції.
- C. вміння вести діалог англійською мовою

Етапи формування іншомовної мовленнєвої компетенції

1 балл

- A. Перший, другий, третій
- B. Початковий, середній, останній
- C. Часткового розуміння, повного розуміння, просунотого розуміння
- D. Початковий, основний, просунутий

Рекомендована література

1. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. – К.: Фірма «ІНКОС», 2006. – 248с.
2. Тарнопольський О.Б., Кожушко С.П. Методика навчання студентів письма англійською мовою. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 288с.
3. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.

Тема 9. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у письмі.

Мета: Проаналізувати методичні основи навчання іншомовного (англомовного) письма.

План обговорення.

1. Цілі навчання англомовного письма у ЗВО.
2. Зміст навчання англомовного письма у ЗВО.
3. Основні характеристики методу навчання англомовного письма у ЗВО.
4. Зміст та цілі навчання іншомовного (англомовного) мовлення у ЗВО.

Практичні завдання.

1. Дайте визначення понять
 - «письмо»
 - «писемне мовлення»
2. Розкрийте психологічні механізми письма.
3. Опишіть етапи навчання письму.
4. Наведіть приклади вправ для навчання письма.
5. Охарактеризуйте зв'язок письма з іншими видами мовленнєвої діяльності.
6. Проаналізуйте вправи для навчання письма і писемного мовлення в чинних підручниках з іноземної мови для різних ступенів навчання.
7. Розробіть фрагмент заняття з навчання письма та писемного мовлення на молодших/старших курсах у ЗВО.
8. Наведіть приклади вправ:
 - a) На розвиток вмінь посилалися на джерела інформації та цитувати їх.
 - b) Розвивати вміння написання анотації (*abstract/summary*) .
 - c) Розвивати вміння критикувати чужий текст анотації.
 - d) Розвивати вміння визначати а) предмет, б) тему, в) адресата, г) мету, д) питання, які потребують відповіді в іншомовному письмі.
 - e) Розвивати вміння критикувати та оцінювати чужий текст.

Питання для самоконтроля

1. Чим письмо відрізняється від писемного мовлення?
2. Чим писемне мовлення відрізняється від усного мовлення?
3. Що спільного має писемне мовлення з говорінням?
4. Яке значення має письмо у навчанні ІМ?
5. В чому полягає головна задача навчання техніки письма?
6. Які типи та види письмових вправ застосовуються для формування графічних і орфографічних навичок, вмінь репродуктивного та продуктивного писемного мовлення, при навчанні мовного матеріалу та різних видів мовленнєвої діяльності?
7. Які етапи роботи передбачає написання творів і які опори треба дати учням для складання творів різних жанрів?

Тест

1. В сучасній методиці навчання ІМ відокремлюють

письмо це _____

та писемне мовлення це _____

2. Навчання письма поділяють на два етапи:

1. _____

2. _____

3. На першому етапі мають бути сформовані _____
на другому _____

4. Мета першого етапу навчання іншомовного письма

5. Мета середнього етапу навчання іншомовного письма

6. Мета старшого етапу навчання іншомовного письма _____

7. Головна мета навчання техніки письма _____

8. Графічні (каліграфічні) навички – це навички

9. Техніка письма передбачає також оволодіння орфографічними навичками

Видокремлюють три головних принципи, на яких базуються орфографічні системи
іноземних мов це:

1. _____

2. _____

3. _____

10. Писемне мовлення тісно пов'язане з іншими видами мовленнєвої діяльності:

Рекомендована література

1. Єременко Т. Є., Трубіщина О. М., Юмрукуз А. А. Ефективне академічне та наукове письмо: від теорії до практики: [навчальний посібник для студентів магістратури] Одеса: Магістр. 2018. 204 с.
2. Єременко Т.Є., Трубіщина О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення: навч. посібник. Одеса. 2010. 98 с.
3. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей (керівники), Ю.В. Головач та ін. К.: Київ, держ. лінг. ун-т та ун., 2001. 245с.
4. Основи письма англійською мовою: Уклад.: Н.М. Голуб, Н.А. Шамхалова, І.М. Машкова: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2007. 760с.
5. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. – К.: Фірма «ІНКОС», 2006. – 248с.
6. Тарнопольський О.Б., Кожушко С.П. Методика навчання студентів письма англійською мовою. Вінниця: Нова книга, 2008. 288с.
7. Трубіщина О. М. Навчання іншомовного творчого письма на старших курсах у мовних навчальних закладах: *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.* 2011. Київ. Вип. 29. С. 206–210.
8. Яхонтова Т.В. Основи англійського наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002, 220с.

Тема «Методика навчання техніки письма (система вправ)»

Мета: Оволодіти методичними вміннями, необхідними для навчання техніки письма

План обговорення .

1. Дайте визначення «техніки письма».
2. Які існують типи вправ за різними критеріями. Класифікація вправ для навчання ІМ техніки письма.
3. Розкрийте сутність системи вправ:
 - а) Вправи для подолання орфографічних труднощів письма.

- б) Вправи для подолання лексичних труднощів письма.
- в) Вправи для подолання граматичних/синтаксичних труднощів письма.
- г) Вправи для подолання пунктуаційних труднощів письма.
- д) Вправи для подолання стилістичних труднощів письма.

Практичні завдання.

1. Наведіть приклади вправ на розвиток вмінь :

- а) розвивати вміння дотримуватись академічного стилю написання іншомовного письма.
- б) розвивати вміння написання анотації (abstract / summary).

Рекомендована література

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти і вивчення, викладання, оцінювання / Наук.ред. українського видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.
2. Максимук В.М., Дудок Р.І. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно – природних спеціальностей університетів. Підручник. – Львів: «Астрометрія», 2006. – 232с.
3. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей (керівники), Ю.В. Головач та ін. – К.: Київ, держ. лінг. ун-т та ун., 2001. – 245с.
4. Основи письма англійською мовою: Уклад. : Н.М. Голуб, Н.А. Шамхалова, І.М. Машкова: Навч.посіб. К.: КНЕУ, 2007. 760с.
5. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. К.: Фірма «ІНКОС», 2006. 248с.
6. Тарнопольський О.Б., Кожушко С.П. Методика навчання студентів письма англійською мовою. Вінниця: Нова книга, 2008. 288с.
7. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
8. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002, 220с.

Тест для самоконтролю

1. Письмо це –

- a) продуктивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує висловлення думки у графічній формі
- b) продуктивний вид мовленнєвої діяльності спрямований на розвиток внутрішнього мовлення
- c) продуктивний вид мовленнєвої діяльності, який передбачає декодування думок

2. Мовлення буває

- a) Вербальне, звукове, письмове
- b) Вербальне, якісне, письмове
- c) Невербальне, звукове, письмове
- d) Невербальне, якісне, письмове

3. Письмове мовлення це –

- a) графічне мовлення, розраховане на зорове сприйняття
- b) графічне мовлення, розраховане на зорове та слухове сприйняття
- c) графічне мовлення, розраховане на слухове сприйняття

4. Оберіть вправи для навчання каліграфії

- a) вправи на виписування;
- b) з попереднім аналізом труднощів;
- c) вправи на ускладнене списування / виписування букв, буквосполучень і слів
- d) вправи на групування слів з використанням картинок-орфограм
- e) вправи на написання окремих букв

5. З яким видом мовленнєвої діяльності пов'язано письмо?

- a) Аудіювання
- b) Читання
- c) Говоріння
- d) Із усіма вище названими

6. Україномовні листи вимагають великої літери при ввічливому зверненні (Ви). В англомовних листах це звернення

- a) Пишется так само
- b) Пишется з маленької
- c) Взагалі не використовується у листуванні

7. Оберіть властивості які НЕ Є характерними для писемного мовлення

- a) еліптичність
- b) чіткість логіко-формальних зв'язків
- c) мовні кліше
- d) жаргонізми
- e) Довгі речення

8. Компонентами англомовної комунікативної компетенції в письмі є

- a) Лінгвістична компетенція
- b) Предметна компетенція
- c) Прагматична компетенція
- d) Ситуативна компетенція
- e) Соціолінгвістична компетенція
- f) Мовленнєва компетенція
- g) Формально-логічна компетенція
- h) Паралінгвістична компетенція

9. Відповідно до вимог тих же Загальноєвропейських Рекомендацій загальною метою досягнення рівня C2 є формування у тих, хто навчається вмінь

- a) легко написати чіткий, послідовний текст у певному стилі
- b) писати вірші
- c) писати складні листи, доповіді й статті, представляючи проблему предмет розгляду за допомогою ефективної логічної структури, що дозволяє адресату виділяти й запам'ятовувати значущі пункти
- d) писати складні листи, доповіді й статті не дотримуючись структури
- e) писати рецензії
- f) писати резюме

10. Метою початкового етапу навчання письму є

- a) Навчання конспектування
- b) розвиток умінь писати чіткі, детальні тексти на широке коло тем, пов'язаних з інтересами пишучого
- c) розвиток умінь писати художні твори в залежності від заданного напрямку
- d) Написання доповідей та есе
- e) Розвивати уміння узагальнювати інформацію, наводити аргументи за та проти

11. На рівні C2 при навчанні письма студент навчається

- a) Вміти виражати свою думку
- b) Вміти чітко виражати свою думку, у вигляді структурованого тексту
- c) Писати приватні листи
- d) Писати повідомлення у месенджерах
- e) Писати ділові листи
- f) Писати доповіді на загальні теми
- g) Писати доповіді на теми вузького спрямування

12. Встановіть послідовність процедури добору змісту для навчання письма у ВНЗ:

- a) Добір жанрів тематики ситуацій для написання текстів, яких студентам необхідно навчитись писати.
- b) Добір на основі текстів типових для них мовних знаків з їх типовим значенням, тобто добір мовного інвентарю лексичного, граматичного синтаксичного, пунктуаційного, стилістичного для навчання.
- c) Добір типових письмових текстів, які б відображали добрані жанри тематику ситуації, їх зміст, слугували зразком для написання аналогічних текстів та джерелом для подальшого добору змісту навчання
- d) Добір на основі всього добраного раніше тих мовленнєвих навичок та вмінь письма, які потрібно сформувати у студентів.

13. Встановіть відповідність між темами які можуть бути використанні при навчанні написання ессе та їх видами

Food and clothes	Ессе-причина та наслідок
Gadgets	Ессе-порівняння
Cultural differences	Ессе-визначення
Family relationships	Ессе-опис процесів
DIY do it yourself for your family	Ессе-переконання

14. Встановіть відповідність між темами які можуть бути використанні при навчанні написання ессе та їх видами

есе-опис людей	Different hobbies
есе-опис місць	Home, sweet home
есе-розповідь	Childhood memories
есе-кваліфікація	Personality
есе-опис людей	
есе-опис місць	
есе-розповідь	
есе-кваліфікація	

15. При навчанні письма у студента можуть виникати труднощі

- a) Психічні
- b) Дистанційні
- c) Графічні
- d) Орфографічні
- e) Лексичні
- f) Пунктуаційні

16. Формуючи стилістичні навички письма у студентів укр. ЗВО необхідно орієнтуватися на

- a) Діалектну лексику
- b) Колоквіальну лексику
- c) Офіційну лексику
- d) Напів-формальну лексику
- e) Нейтральну

17. Зміст навчання іншомовного письма НЕ включає у себе

- a) знання фактів та ін., що мають бути отримані з повідомлень і пояснень викладачів, з текстів і вправ, опрацьованих за підручниками, посібниками та засобами (масової) інформації;
- b) уміння, що мають бути опрацьовані на заняттях і в домашній самостійній роботі та під час виробничих практик;
- c) навички (тобто до певної міри автоматизовані уміння з іноземних мов), що за програмою навчання мають бути розвинуті у процесі навчання.
- d) Схильність до здійснення письмової діяльності

18. Цілі навчання іноземної мови у мовних ЗВО

- a) ставляться цілі професійного оволодіння усіма або більшістю аспектів іноземної мови і видів мовленнєвої діяльності, а також спеціальними уміннями, пов'язаними з іноземною мовою.
- b) ставляться цілі обмеженого оволодіння певними навичками усної мови з побутової і професійно спрямованої тематики відповідної спеціальності, а також ґрунтовними уміннями працювати зі спеціальною літературою іноземною мовою з відповідної галузі науки і виробництва (читати, перекладати, реферувати, коментувати та ін.),

19. Цілі навчання іноземної мови у ЗВО не мовного спрямування

- a) ставляться цілі обмеженого оволодіння певними навичками усної мови з побутової і професійно спрямованої тематики відповідної спеціальності, а також ґрунтовними уміннями працювати зі спеціальною літературою іноземною мовою з відповідної галузі науки і виробництва (читати, перекладати, реферувати, коментувати та ін.),
- b) ставляться цілі професійного оволодіння усіма або більшістю аспектів іноземної мови і видів мовленнєвої діяльності, а також спеціальними уміннями, пов'язаними з іноземною мовою.

20. Мета навчання письмовому мовленню у різних ЗВО

- a) Є однаковою
- b) Визначається згідно із жанрами письмових текстів, з якими людина буде працювати у майбутньому
- c) Визначається згідно із необхідним рівнем формування комунікативної компетенції

- d) Визначається згідно із необхідним рівнем формування комунікативної компетенції та жанрів письмових робіт.

21. Програма з англійської мови для університетів мовного спрямування спирається на ... рекомендації

- a) Регіональні
- b) Національні
- c) Загальноєвропейські
- d) Міжкультурні

22. Центральна роль письма у навчальному процесі іншомовного мовлення обумовлюється

- a) тим, що чим більше практики, тим більше шансів на успішне освоєння матеріалу.
- b) тенденцією до скорочення мовних засобів
- c) тенденцією до вираження думок різними мовними засобами
- d) Письмо не займає центральну роль у навчальному процесі

23. Серед поданих, оберіть вправи для формування техніки письма

- a) Списування
- b) Диктант
- c) Вправи на трансформацію
- d) Вправи на розширення поданого фрагменту
- e) Написання листа
- f) Написання есе

24. Серед поданих, оберіть вправи для розвитку мовленнєвих умінь письма

- a) Списування
- b) Диктант
- c) Вправи на трансформацію
- d) Вправи на розширення поданого фрагменту
- e) Написання листа
- f) Написання есе

25. Засоби передачі думок на письмі в англійській мові

- a) Є такими самими як і в українській
- b) Відрізняються від української
- c) Є універсальними для будь-якої мови

Тема: «Позаметодичні основи навчання іншомовного (англомовного) письма та їх відображення у методиці»

Мета: Сформувати позаметодичні основи навчання іншомовного письма та їх відображення у методиці.

План обговорення.

1. Вивчення письма та його місце серед інших видів мовленнєвої діяльності.
2. Психологічні основи навчання іншомовного (англомовного) письма та їх відображення у методиці.
3. Соціолінгвістичні основи навчання іншомовного (англомовного) письма та їх відображення у методиці.
4. Лінгвістичні основи навчання іншомовного (англомовного) письма та їх відображення у методиці.

Тест для самоконтролю

1. Письмо – це продуктивний, інколи _____ вид мовленнєвої діяльності
2. Письмо забезпечує графічну фіксацію мовлення, точніше – тексту мовлення. Процес такої фіксації зветься _____, а його результатом є _____.
3. Письмо за дуже невеликою кількістю винятків, є процесом в основному _____ та _____.
4. Письмо постає як найважливіший засіб забезпечення того, що в методиці носить назву взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності, або _____.
5. Однією з причин, які викликають високий рівень усвідомленості письма, є те, що воно є _____.
6. Письмо є мабуть самим _____ з видів мовленнєвої діяльності.
7. В процесі написання _____ та _____ не відіграють меншу роль, ніж в інших видах мовленнєвої діяльності.
8. _____ – це найсильніший з видів мотивації.
9. В процесі письма задіяні 2 види пам'яті : _____ та _____ пам'ять.

10. Психологічним механізмом мовленнєвих дій є _____.
11. В результаті виконання великої кількості тренувальних вправ, завдяки яким потреба в усвідомленні зникає, і виникає підсвідомий _____.
12. Навички та автоматизм формуються за допомогою умовно-мовленнєвих або _____ вправ.
13. Будь – яка мовленнєва діяльність складається з трьох основних фаз : 1) мотиваційно – спонукальна ; 2) _____; 3) _____.
14. Дискурс – це _____.
15. У розумінні J. Swales жанри є засобами втілення _____ у письмових текстах.
16. Будь яке академічне есе складається з трьох основних частин: 1) _____; 2) _____; 3) _____.
17. CV/резюме та ділові контракти або угоди – це _____.
18. В останні десятиріччя виник новий і тепер широкоживаний жанр _____.
19. Електронне ділове листування відрізняється значно більшою _____ ніж паперове _____.
20. Близькими до рефератів за жанровими особливостями є _____.

Рекомендована література

1. О.Б. Тарнопольський. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
4. Савчук М.І. Дидактика сучасної освіти / К.2005.
5. Мартинова Р. Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов. Київ : Вища шк., 2004. 454 с.

ПІДСУМКОВИЙ ТЕСТ З ТЕМИ

1. В сучасній методиці ІМ відокремлюють

2. Навчання письма поділяють на 2 етапи:

3. Головна мета навчання техніки письма

4. Графічні (каліграфічні) навички – це навички написання

5. Писемне мовлення тісно пов'язане з іншими видами мовленнєвої діяльності:

6. Письмо це -

7. Писемне мовлення це -

8. Етапи навчання письму

9. Характеристики методу навчання іншомовного письма залежать від

10. Види труднощів, з якими зустрічається студент при навчанні англомовного письма

11. Дайте визначення поняття «техніка письма»

12. Які існують типи вправ за різними критеріями:

13. Наведіть приклад вправи для подолання орфографічних труднощів письма

14. Наведіть приклад вправи для подолання лексичних труднощів письма

15. Наведіть приклад вправи для подолання граматичних/синтаксичних труднощів письма

16. Види письма:

17. Особливості академічного письма

18. Особливості практичного письма

19. Ділові контракти та угоди це -

20. Резюме -

21. CV (Curriculum Vitae) -

22. Фактор мовленнєвих навичок -

23. Фактор умінь -

24. Темп мовлення це -

25. Типи аудіо матеріалів:

26. Наявність штампів у промові

27. Наявність опор у промові

28. Джерела мовлення це -

29. Існують три етапи формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні :

30. Формування іншомовної компетенції у говорінні це -

Тема 10. Формування іншомовно-мовленнєвої комунікативної компетентності у читанні.

Мета: Оволодіти методичними вміннями, необхідними для навчання читанню іноземною мовою як комунікативним умінням та засобом спілкування як важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації, яким студенти ЗВО мають оволодіти згідно з вимогами чинної програми з іноземних мов.

План обговорення.

1. Надайте загальну характеристику читання як виду МД. Суть поняття «читання» та цілі читання.
2. Що є фізіологічною основою читання?
3. Назвіть етапи формування мовленнєвої компетенції в читанні та мету кожного етапу.
4. На які аспекти поділяються вміння читання?
5. Наведіть приклади вправ на розвиток фонологічних вмінь читання.
6. Надайте загальну характеристику вправ для розвитку вмінь читання як виду МД.
7. Які форми організації роботи переважають у виконанні вправ для розвитку вмінь читання як виду МД.

8. Стили та етапи пари читання у ЗВО (Pre-Reading. While-Reading. Post-Reading) та вміти застосовувати їх на практиці. Важливість стратегій (TopDown та Bottom-Up) та шляхи їх застосування у процесі навчання.
9. Вміння оцінювати рівень сформованості навичок читання у студентів.
10. Чи можливо використовувати інформаційні технології на заняттях з навчання читання як виду МД? Якщо так, то поясніть як.

Практичне завдання

1. Прочитайте, проаналізуйте статтю за посиланням та зробіть доповідь-презентацію:

Словська Ю. (2019). Методика навчання читання англійською мовою з використанням автентичних текстів для студентів спеціальних факультетів (на матеріалі роману К. Льюїса “Хроніки Нарнії: Лев, чаклунка і стара шафа”). *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*, 20, 171–181.

URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/277361965.pdf>

2. Розкрийте значення аналітичного читання творів художньої літератури у навчанні іноземної мови.
3. Прочитайте текст The Gift of the Magi (by O. Henry)
 - ✓ відокремте етапи роботи над текстом
 - ✓ розробіть систему вправ до тексту
4. Цілі та зміст навчання професійно орієнтованого читання майбутніх учителів іноземної мови
5. Відбір та організація іншомовних текстів для навчання майбутніх учителів іноземної мови професійно орієнтованого читання
6. Система вправ для навчання професійно орієнтованого читання. Розробіть власні вправи для навчання професійно орієнтованого читання
7. Етапи роботи з іншомовним фаховим текстом для читання.

Рекомендована література

1. Андруща Ю.С. Роль і особливості використання автентичних текстів в умовах мультилінгвального навчання англійської мови. Міжкультурна й міжмовна комунікація: проблеми, питання, вирішення. 2018. №12. С.297–305.
2. Борецька Г.Е. Методика формування іншомовної компетентності у читанні. Іноземні мови. 2012. №3(71). 18-27.

3. Гриняєва Н.М., Зуєва І.В. Читання як засіб формування мовленнєвої компетенції при вивченні дисципліни “Іноземна мова за проф. спрямуванням”. *Science Review*. 2018. No 2(9). С. 27–33.
4. Єременко Т. Є., Трубіцина О. М., Лук’янченко І. О., Юмрукуз А. А. Навчання читання англійською мовою студентів мовних факультетів : навч. посіб. з курсу метод. викл. іноз. мов у ЗВО. Одеса : Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. 2018. 201 с.
4. Полонська Т.К. Автентичний текст як основний структурний компонент навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для учнів профільної школи (на прикладі навчального посібника “Culture and Art of Great Britain”). *Проблеми сучасного підручника*. 2016. Вип. 17. С. 377–388.
6. Marzpanate Effect of Authentic Texts on Motivation and Reading Comprehension of EFL Students at Intermediate Level of Proficiency. *Theory and Practice in Language Studies*. 2015. Vol. 5 No. 1. P. 85–91.
7. Berardo S. The use of authentic materials in the teaching of reading. *The Reading Matrix*. 2006. No. 6 (2). P. 60–69.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

З ДИСЦИПЛІНИ «Методика викладання фахових дисциплін»

для студентів спеціальності 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.021

Англійська мова та зарубіжна література.

Варіант 1.

1. Вправи на виправлення помилок можуть бути використані при навчанні:

- а) орфографічних навичок
- б) лексичних навичок
- в) граматичних навичок
- г) усі перераховані варіанти

2. Вправи на заміну слів на синоніми/антоніми використовуються:

- а) на початковому етапі
- б) на середньому
- в) на просунутому
- г) на будь-якому

3. Згідно якого підходу написання тексту поділяється на чотири етапи (перед письмо, складання чернеток тексту, рецензування, переробка тексту):

- а) текстовий
- б) жанровий
- в) процесуальний
- г) рефлексивний

4. Рольовий ігровий компонент в системі навчання письма як виду МД є:

- а) обов'язковим

- б) бажаним
- в) непотрібним
- г) недоцільним

5. Навчання діалогічного мовлення починається з рівня:

- а) діалогів
- б) мікродіалогів
- в) реплікування
- г) жоден з варіантів

6. Нерольовий ігровий компонент у вправах для навчання діалогічного мовлення є:

- а) можливим
- б) обов'язковим
- в) необов'язковим
- г) неможливим

7. Вправи на розвиток підготовленого мовлення використовуються:

- а) при навчання діалогічного мовлення
- б) при навчанні діалогічного мовлення за певних умов
- в) при навчанні монологічного мовлення
- г) при навчанні діалогічного та монологічного мовлення

8. Оберіть характеристику для наступної вправи: «На фотографії ви бачите епізод кориди в Іспанії. У кількох фразах висловіть своє ставлення до нього»:

- а) комунікативна, продуктивна, з мінімальним керуванням, без ігрового компоненту
- б) комунікативна, продуктивна, з мінімальним керуванням, з рольовим ігровим компонентом
- в) умовно-комунікативна, репродуктивна, з мінімальним керуванням, без ігрового компоненту
- г) некомунікативна, репродуктивна, з повним керуванням, без ігрового компоненту

9. Вправи, де студентам необхідно до підкреслених у тексті незнайомих слів дібрати тлумачення іноземною мовою, що подані у списку, відносяться до вправ

- а) вправи на розвиток лексичних навичок читання
- б) на розвиток уміння користуватися одномовними та двомовними словниками;
- в) на розвиток уміння користуватися потенційним словником
- г) на розвиток уміння змінювати стратегію читання

10. До якої групи відноситься наступна вправа: «Прогляньте текст, та скажіть яка його тема»:

- а) вправи на розвиток уміння користуватися потенційним словником
- б) вправи на розвиток уміння користуватися одномовними та двомовними словниками
- в) вправи на розвиток темпу читання та вмінь читати в різних режимах
- г) вправи на розвиток уміння змінювати стратегію читання

11. На початковому етапі у навчанні аудіювання при роботі з підготовчими вправами в основному використовуються:

- а) природні опори
- б) штучно створені опори
- в) природні та штучно створені
- г) без опор

12. Оберіть характеристику для наступної вправи: «Прослухайте мікроаудіотекст та визначте одне ключове слово в ньому. Назвіть це слово та поясніть чому ви визначили його як ключове»:

- а) комунікативна, рецептивна вправа з повним керуванням та без опор
- б) некомунікативна, рецептивна вправа з повним керуванням та без опор

в) умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна вправа з повним керуванням та без опор

г) комунікативна, репродуктивна вправа з повним керуванням та без опор

13. Дидактичні принципи – це ...

а) сукупність дидактичних матеріалів, за допомогою яких вчитель здійснює навчання

б) керівні положення, які розкривають окремі сторони застосування того чи іншого принципу навчання

в) основні положення, що визначають зміст, організаційні форми і методи навчального процесу відповідно до його загальних цілей і закономірностей

14. Педагогічне спостереження, бесіда, педагогічний консиліум, опитування, аналіз результатів діяльності, створення контрольних ситуацій, психодіагностика, тренінги – це ...

а) методи контролю

б) методи самоконтролю

в) методи контролю та самоконтролю

15. Метод активізації розумових процесів шляхом спільного пошуку рішення важкої проблеми, запропонований американським психологом А. Осборн ...

а) мозковий штурм

б) бесіда

в) метод кейсів

г) метод проектів

16. ... - засвоєний суб'єктом спосіб виконання дії, який забезпечується сукупністю набутих знань і навичок.

а) компетенція

б) вміння

в) навичка

г) прийом

17. Вправи, які передбачають мовленнєві дії учнів у ситуативних умовах, відрізняються наявністю мовленнєвого завдання і ситуативності ...

а) комунікативні

б) умовно-комунікативні

18. Перша стадія добору змісту навчання для навчання письма у ЗВО передбачає

а) добір жанрів/тематики/ситуацій для написання текстів, яких студентам необхідно навчитись писати; добір типових письмових текстів, які б відображали добрані жанри/тематику/ситуації, їх зміст, слугували зразком для написання аналогічних текстів та джерелом для подальшого добору змісту навчання; добір на основі текстів типових для них мовних знаків з їх типовим значенням, тобто добір мовного інвентарю лексичного, граматичного синтаксичного, пунктуаційного, стилістичного для навчання.

б) добір типових письмових текстів, які б відображали добрані жанри/тематику/ситуації, їх зміст, слугували зразком для написання аналогічних текстів та джерелом для подальшого добору змісту навчання; добір на основі текстів типових для них мовних знаків з їх типовим значенням, тобто добір мовного інвентарю лексичного, граматичного синтаксичного, пунктуаційного, стилістичного для навчання

в) добір жанрів/тематики/ситуацій для написання текстів, яких студентам необхідно навчитись писати; добір типових письмових текстів, які б відображали добрані жанри/тематику/ситуації, їх зміст, слугували зразком для написання аналогічних текстів та джерелом для подальшого добору змісту навчання; добір на основі текстів типових для них мовних знаків з їх типовим значенням, тобто добір мовного інвентарю лексичного, граматичного синтаксичного, пунктуаційного, стилістичного для навчання; добір на основі всього добраного раніше тих мовленнєвих навичок та вмінь письма, які потрібно сформувати у студентів

19. Основні відмінності підсистеми вправ для навчання цілісних діалогів:

а) у кожній вправі відпрацьовується багато різних комунікативних функцій; увага головним чином фокусується на обговоренні інформації, а потім і полеміці щодо неї; в даних вправах мовний матеріал – дуже різноманітний, він відпрацьовується або закріплюється побіжно, а не цілеспрямовано

б) увага головним чином фокусується на обговоренні інформації, а потім і полеміці щодо неї; в даних вправах мовний матеріал – дуже різноманітний, він відпрацьовується або закріплюється побіжно, а не цілеспрямовано

в) у кожній вправі відпрацьовується багато різних комунікативних функцій; увага головним чином фокусується на обговоренні інформації, а потім і полеміці щодо неї

20. Спосіб викладу об'ємного теоретичного матеріалу для забезпечення свідомого сприймання і засвоєння наукової інформації ...

а) практичне заняття

б) навчальна конференція

в) лекція

г) лабораторне заняття

21. Надайте два приклади завдань до вправ на розвиток вміння прогнозувати зміст тексту, що буде читатися. Завдання призначені для студентів мовного ЗВО.

22. Надайте загальну характеристику системи вправ для розвитку вмінь аудіювання як виду мовленнєвої діяльності (діяльнісні вправи).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

З ДИСЦИПЛІНИ «*Методика викладання фахових дисциплін*»

для студентів спеціальності 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.021

Англійська мова та зарубіжна література.

Варіант 2.

1. Аудіотексти, які використовуються для розвитку вмінь аудіювання як виду МД повинні:

а) мати виховну цінність; відповідати мовленнєвому досвіду студентів в рідній та іноземній мовах; містити певну проблему, що становить інтерес для тих, хто слухає; мати ясний, простий виклад, подавати різні форми мовлення (монологічну, діалогічну, діалого-монологічну); містити надлишкові елементи інформації

б) відповідати мовленнєвому досвіду студентів в рідній та іноземній мовах; містити певну проблему, що становить інтерес для тих, хто слухає; мати ясний, простий виклад, подавати різні форми мовлення (монологічну, діалогічну, діалого-монологічну)

г) відповідати мовленнєвому досвіду студентів в рідній та іноземній мовах; мати ясний, простий виклад, подавати різні форми мовлення (монологічну, діалогічну, діалого-монологічну); містити надлишкові елементи інформації

2. Прийом – це ...

а) спосіб діяльності вчителя для розв'язання конкретного навчального завдання

б) елементарний методичний вчинок, спрямований на розв'язання конкретного завдання

в) спеціально організоване в навчальних умовах багаторазове виконання окремих операцій, дій або діяльності з метою оволодіння ними або їх удосконалення

3. Який рівень є загальною метою навчання письма у мовному ЗВО на основному етапі?

а) B2

б) C2.1

в) C1

г) В1

4. Вправи для навчання письму як виду МД мають бути:

а) лише комунікативним

б) комунікативними або умовно-комунікативними

в) некомунікативними

г) комунікативними, умовно-комунікативними та некомунікативними

5. Опори у вправах для навчання письму як виду МД мають бути:

а) відсутніми

б) спеціально створеними

в) природніми

г) усі перераховані варіанти

6. Підхід, який зорієнтований на результат та переслідує комунікативні цілі, наміри та потреби письмового спілкування ...

а) текстовий

б) жанровий

в) процесуальний

г) рефлексивний

7. За способом організації роботи вправи для навчання діалогічного мовлення у більшості своїй є:

а) індивідуальними

б) парними

в) груповими

г) загально груповими

8. Бесіди, дискусії, різноманітні ролові ігри активно використовуються в:

а) підсистемі вправ для опрацювання функціональних одиниць монологічного мовлення

б) підсистемі вправ для навчання цілісних монологів, що складаються з різнотипних монологічних єдностей

в) підсистемі вправ для опрацювання окремих комунікативних функцій у діалогічних єдностях та мікродіалогах

г) підсистемі вправ для навчання цілісних діалогів, що складаються з різних за комунікативними функціями мовленнєвих актів

9. Який вид читання опрацьовується за допомогою такої вправи: «Перед вами велика стаття про методику навчання аудіювання іноземною мовою. Вам необхідно знайти у ній інформацію про використання ТЗН»:

а) вивчаюче

б) пошукове

в) ознайомлювальне

г) переглядове

10. Використання аудіо- та відеотехніки при навчанні читання є:

а) обов'язковим

б) бажаним

в) неможливим

г) обмеженим

11. Вправи підсистеми для опрацювання монологічних єдностей/ мікромонологів призначені

а) тільки для розвитку вмінь непідготовленого монологічного мовлення

б) тільки для розвитку вмінь підготовленого монологічного мовлення

в) для розвитку вмінь як підготовленого, так й непідготовленого монологічного мовлення

12. Вправи, що дозволяють виконувати дії з мовним матеріалом поза ситуацією мовлення, зосереджуючи увагу лише на формі

а) некомунікативні

б) комунікативні

в) умовно-комунікативні

13. Яка з наступних інструкцій вправ вимагає детального розуміння почутого:

а) «Прослухайте розповідь, яка обривається на найцікавішому моменті. Уявіть, що це сталося з вами. Придумайте кінець історії»

б) «Ви маєте аркуші зі зразком митної декларації. Прослухайте бесіду митника з туристом та заповніть декларацію»

в) «Прослухайте дискусію двох співбесідників. З якою точкою зору ви згодні і чому»

г) «Перегляньте два епізоди з різних фільмів. Ситуація та тематика епізодів схожа, але стилістичне забарвлення різне. Поясніть, чим це обумовлене»

14. Вправи для розвитку техніки письма поділяються на вправи для:

а) розвитку орфографічних навичок письма; розвитку лексичних навичок письма; розвитку граматичних/синтаксичних навичок письма; пунктуаційних навичок письма

г) розвитку орфографічних навичок письма; пунктуаційних навичок письма

в) розвитку орфографічних навичок письма; розвитку лексичних навичок письма; розвитку граматичних/синтаксичних навичок письма; пунктуаційних навичок письма; подолання стилістичних труднощів письма

15. Методика навчання ділового листування (як у паперовій, так і в електронній формах) передбачає

а) поєднання текстового та жанрового підходів

б) поєднання текстового та процесуального підходів

в) поєднання текстового та жанрового підходів з процесуальним

г) поєднання жанрового та процесуального підходів

16. Вправи, де студентам необхідно до підкреслених у тексті слів дібрати тлумачення іноземною мовою, що подані у списку, відносяться до вправ:

а) вправи на розвиток лексичних навичок читання

б) на розвиток уміння користуватися одномовними та двомовними словниками

в) на розвиток уміння користуватися потенційним словником

г) на розвиток уміння змінювати стратегію читання

17. В немовному ВНЗ до мети навчання письма НЕ входить наступний жанр:

а) академічне есе

б) резюме

в) тези доповідей

г) приватне листування

18. До якої групи належить наступна вправа: «Кожен з вас отримав картку про те повідомлення, яке ви повинні зробити. Ви маєте 5-7 хвилин на його підготовку».

а) підсистема вправ для опрацювання функціональних одиниць монологічного мовлення

б) підсистема вправ для навчання цілісних монологів, що складаються з різнотипних монологічних єдностей

в) підсистема вправ для опрацювання окремих комунікативних функцій у діалогічних єдностях та мікродіалогах

г) підсистема вправ для навчання цілісних діалогів, що складаються з різних за комунікативними функціями мовленнєвих актів

19. Психічне новоутворення, завдяки якому індивід спроможний виконувати певну дію раціонально, з точністю, швидкістю без зайвих витрат фізичної та нервово-психологічної енергії.

а) навичка

б) уміння

в) прийом

20. До групи вправ на розвиток фонологічних навичок читання входять вправи на:

а) розпізнавання графемно-фонемних зв'язків, слів та словосполучень; прогнозування форми слів; синтагматичне членування речень та їх інтонаційне оформлення

б) розпізнавання графемно-фонемних зв'язків, слів та словосполучень; синтагматичне членування речень та їх інтонаційне оформлення

в) розпізнавання графемно-фонемних зв'язків, слів та словосполучень; прогнозування форми слів; синтагматичне членування речень

21. Наведіть два приклади професійно-орієнтованих вправ для навчання монологічного мовлення, які можуть бути запропоновані студентам мовного ЗВО на просунутому етапі.

22. Розкрийте методику навчання анотування студентів ЗВО.

**Орієнтовані питання до екзамену з навчальної дисципліни
«Методика викладання фахових дисциплін»**

1. Загальна характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості говоріння.
2. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в читанні, та етапи формування такої компетенції.
3. Цілі навчання англomовного письма у ЗВО.
4. Загальна характеристика читання як виду мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості читання.
5. Система вправ для навчання цілісних діалогів, що складаються з різних за комунікативними функціями мовленнєвих актів (просунутий та завершальний етап навчання у ЗВО). Наведіть приклади.
6. Зміст навчання англomовного письма у ЗВО.
7. Загальна характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості аудіювання.
8. Загальна характеристика письма як виду мовленнєвої діяльності. Психологічні, психолінгвістичні, соціолінгвістичні та лінгвістичні особливості письма.
9. Методика навчання техніки письма. Вправи для подолання орфографічних труднощів. Наведіть приклади.
10. Цілі формування мовленнєвої компетенції в читанні у ЗВО.
11. Методика навчання техніки письма. Вправи для подолання лексичних труднощів. Наведіть приклади.
12. Лінгвістичні основи навчання англomовного письма та їх відображення у методиці.
13. Методика навчання практичного письма. Навчання написання анотації, рефератів, тез доповідей, конспектів лекцій та доповідей.
14. Психолінгвістичні основи навчання іншомовного письма та їх відображення у методиці.
15. Методика навчання практичного письма. Навчання написання текстів інструкцій. Наведіть приклади.
16. Вправи для навчання цілісних монологів, що складаються з різнотипних функціональних одиниць монологічного мовлення (просунутий етап). Наведіть приклади.
17. Психолінгвістичні основи навчання іншомовного письма та їх відображення у методиці.
18. Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні та етапи формування такої компетенції.

- 19.Методика навчання практичного письма. Навчання написання CV, або резюме для прийому на роботу.
- 20.Система вправ для навчання цілісних діалогів, що складаються з різних за комунікативними функціями мовленнєвих актів (просунутий та завершальний етап навчання у ЗВО). Наведіть приклади.
- 21.Методика навчання техніки письма. Вправи для подолання стилістичних труднощів письма. Наведіть приклади.
- 22.Система вправ для навчання цілісних діалогів, що складаються з різних за комунікативними функціями мовленнєвих актів (просунутий та завершальний етап навчання у ЗВО). Наведіть приклади.
- 23.Методика навчання академічного письма. Система вправ для навчання академічного письма.
- 24.Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні та етапи формування такої компетенції.
- 25.Система вправ для розвитку вмінь читання як виду мовленнєвої діяльності (змістовий аспект читання). Наведіть приклади.
- 26.Методика навчання техніки письма. Вправи для подолання орфографічних труднощів. Наведіть приклади.
- 27.Цілі формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні у ЗВО.
- 28.Провідні фактори, що впливають на формування мовленнєвої компетенції в аудіюванні та етапи формування такої компетенції.
- 29.Система вправ для розвитку вмінь читання як виду мовленнєвої діяльності (змістовий аспект читання). Наведіть приклади.
- 30.Методика навчання академічного письма на прикладі посібника *WRITING ACADEMICALLY*. Система вправ.

Для навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі усного екзамену, на який відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40. Накопичені здобувачем бали під час вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка за екзамен не може бути меншою за кількість накопичених ним балів. Білет містить два запитання з наведеного вище переліку.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Англійська мова для академічного спілкування. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [авт.. кол.: Гончарова О.А., Маслова А.В.]. Мелітополь: ТОВ Колор Принт, 2019. 104 с.
2. Єременко Т.Є., Трубіцина О. М., Юмрукуз А.А. Ефективне академічне та наукове письмо: від теорії до практики: навчальний посібник [для студентів магістратури] Одеса: Магістр, 2018. 204 с.
3. Методична підготовка майбутнього вчителя до навчання англійської мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [авт.. кол.: Гончарова О.А., Коноваленко Т.В.]. Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2019. 246 с.
4. Тарнопольський О. Б. Методика викладання ІМ та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
5. Тарнопольський О. Б. Методика викладання ІМ та їх аспектів у вищій школі: підручник для студ.мовних спец.закладів вищої освіти/ О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Вінниця: Нова Книга, 2020. 384 с.
6. Трубіцина О.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Методика викладання англійської мови у старших класах» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). Університет Ушинського. Одеса, 2021. 73 с.
7. Трубіцина О.М., Єременко Т.Є. Навчальний посібник. «Навчання монологічного мовлення англійською мовою» з навчальної дисципліни «Методика навчання основної іноземної мови» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))». Одеса. Університет Ушинського, 2023. 176 с.

Допоміжна

1. Державний стандарт базової і повної середньої освіти [Електронний ресурс]: постанова кабінету міністрів України від 30.09. 2020 р. № 898 // Офіційний портал Верховної Ради України.
– Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua> . www.osvita.ua

2. Єременко Т.Є., Трубіцина О.М., Лук'янченко І.О., Юмрукуз А.А. Навчання читання англійською мовою студентів мовних спеціальностей Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», 2018. 226 с.
3. Єременко Т.Є., Трубіцина О.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Методика викладання іноземної мови та світової літератури у ЗВО» для здобувачів другого(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). Університет Ушинського. Одеса, 2021. 121 с.
4. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи URL: http://inozemni-movi-10-11-19_09_2017.pdf
5. Програма проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови за інноваційною типовою програмою на 2015-2019 роки // Наказ МОНУ № 871 від 12.08.2015 р. «Про проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови». – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-09-15/4385/nmo871.pdf>
- 6.Трубіцина О.М. Сучасні методики навчання іноземної мови у ЗВО. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 55. Том 1. С.303-311.
- 7.Тестові завдання для проведення атестації здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 01 Освіта/Педагогіка. Освітній ступінь «Магістр» для студентів денної форми навчання спеціальності 014 «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)» / укладачі: Н.О. Герцовська, О.В. Липчанко-Ковачик, В. І. Гарапко, І.І. Розман, М.М. Сідун. Мукачево, 2017.116 с.
8. Vornyk, M.; Trubitsyna, O.; Cherednychenko, V.; Pustovoichenko, D.; Barkar, U. On the issue of improving the level of communicative competence of higher education students in foreign language classes. *Política e Gestão Educacional, Araraquara*, v. 27, n. esp. 2, e023038, 2023.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Common European Framework IELTS : English for International Opportunity: веб - сайт.

URL: http://www.ielts.org/researchers/common_european_framework.aspx.

5. Free English Tests for ESL/EFL, TOEFL, TOEIC, SAT веб-сайт.

URL: http://www.free_english.net/English/index.html

6. Learn English | English Club: веб-сайт. URL: <http://www.englishclub.net>

3. Learning English Together: веб-сайт. URL: <http://www.englishtips.org>

7. The Learning Skills Centre at the University of Texas at Austin: веб-сайт.

URL: <http://www.utexas.edu/student/lsc>.

8. МОН України <https://mon.gov.ua/ua>

9. British Council Україна <http://www.britishcouncil.org.ua/>

10. www.osvita.ua

11. <http://www.iatelf.org/newhome.asp> - IATEFL

12. <http://www.tesol.org/index.html>

13. <http://exchange.state.gov/forum/> English Teaching Forum

Навчальне видання

Трубіцина Ольга Михайлівна

Методичні рекомендації

до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни

«Методика викладання фахових дисциплін»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність 014 предметна спеціальність 014.021
Англійська мова та зарубіжна література
Модуль 2

Авторська редакція